

U LEAD

З Є В Р О П О Ю

Solidarity Fund PL
in Ukraine

Polish aid

Реформа цивільного захисту в Україні - міжнародні стандарти та практика

Агнешка Пясецька,
експертка проекту

«Вогнеборці. Вдосконалення цивільного захисту в Україні на місцевому рівні»,
що реалізується Фондом міжнародної солідарності у рамках програми "U-LEAD з Європою" і співфінансується програмою польської співпраці задля розвитку Міністерства закордонних справ Республіки Польща

Європейський Союз

Міністерство
цифрової трансформації
України

План виступу

Solidarity Fund PL
in Ukraine

Polish aid

1. Наукові принципи та міжнародні договори цивільного захисту.
2. Вимоги Сендаї – загальні напрямки.
3. Вимоги Єдиного механізму цивільного захисту ЄС.
4. Міжнародні стандарти і реальність на місцях.
5. Оцінка ризиків і можливості фінансування.

Цивільний захист в світовій практиці – наукові принципи та міжнародні договори

Цивільний захист – поняття: Конференція в Аммані, 1994 р.

Основи: запобігання та протидія, в центрі уваги забезпечення можливо безперервного функціонування усіх систем задля безпеки людини, принцип **управління «знизу-вверх»**.

До 1994 р.: зосередження на реагуванні та наданні гуманітарної допомоги постраждалим
Після 1994 р.: популяризація запобігання

Включає поняття циклу кризового менеджменту, яке в науці існує з 1970-их років.

Цивільний захист в світовій практиці – наукові принципи та міжнародні договори

Цикл кризового менеджменту (Disaster Management Cycle)

Базова модель підлягає постійному розвитку та дискусіям!
Включений в підхід угод з Сендаї та ЄМЦЗ ЄС.

Вимоги Сендаї – загальні напрямки

Концепція зниження ризиків катастроф – *Сендайська рамкова програма (2015-2030)*

Пріоритет 1: Розуміння ризиків надзвичайних ситуацій.

Пріоритет 2: Реформування організаційно-правової структури систем управління ризиками надзвичайних ситуацій та цивільного захисту.

Пріоритет 3: Інвестування в діяльність зі зменшення ризиків НС для досягнення стійкості системи.

Пріоритет 4: Підвищення готовності до надзвичайних ситуацій.

Вимоги ЄМЦЗ ЄС – модулі швидкого реагування та ДПК

U LEAD
З ЄВРОПОЮ

Solidarity Fund PL
in Ukraine

Polish aid

Європейський механізм цивільного захисту ЄС

В теорії має відповідати усім фазам кризового менеджменту.

На практиці – це найшвидша система спільного реагування на катастрофічні події.

Узагальнені рятувальні модулі = вид обладнання + кількість персоналу + рівень знань.

Спільні міжнародні навчання, що наближають стандарт реагування до можливо рівного у всіх країнах механізму.

**Всі знають що робити, не знаючи місцевої мови –
бо в них те саме обладнання, рівень знань і тактика.**

До чого тут добровільні пожежні команди?

Міжнародна практика: жодне депо, з якого модулі виїхали за кордон, не має стояти пусте.

Польща, Німеччина, Австрія – пульт чергового передається в руки ДПК разом з депо.

Тому:

- є уніфікований стандарт мінімальної оперативної готовності щодо знань, обладнання та кількості осіб, а також спільна тактика;
- є чіткий шлях підвищення рівня знань та перепідготовки для окремих завдань рятувальника.

Міжнародні стандарти та договори і реальність на місцях в Україні

У 2014 році Кабмін ухвалив **Концепцію управління ризиками** виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, яка на жаль не мала чіткої методології та не вказувала відповідальних за її втілення в життя.

Основний документ для громад, що стосується ризиків - це т.зв. **Паспорт ризиків**. Він формується за загальним зразком і містить адміністративно-територіальну інформацію про громаду та всі можливі загрози, а також існуючі сили реагування – найчастіше без ДПК (навіть, якщо у громаді діють добровольці).

Типовий зразок дійсний з 2007 р. і не був змінений згідно з напрямками Сендайської програми.

Недоліки існуючого зразка «Паспорта ризиків»:

- Відсутня інструкція: що робити з зібраною інформацією?
- Немає виконавчих висновків: знаємо які в нас можуть бути ситуації – і що з цим далі?

Відновлення України: Стратегічна екологічна оцінка та оцінки впливу на довкілля вимагають заходів щодо оцінювання ризиків, але це об'єктовий підхід.

U LEAD
З ЄВРОПОЮ

Solidarity Fund PL
in Ukraine

Polish aid

Міжнародні стандарти та договори і реальність на місцях – що є і що мало б бути згідно із стандартом ISO

U LEAD
З Є В Р О П О Ю

В рамках проєкту «Вогнеборці» на базі декількох громад та їх ДПК, розробляється та тестується спрощений підхід до управління ризиками, основою якого є стандарт ISO 31000.

В результаті добре проведеної оцінки ризиків громада має розуміти:

1. Які найважливіші ризики у розрізі наслідків: по часу, кількості постраждалих та прямих і непрямих економічних наслідків?
2. Чи на можливі ризики тільки реагувати чи їм треба протидіяти?
3. Чи і як потрібно покращити роботу місцевої структури цивільного захисту?
4. Які програми та політики слід розробити на основі висновків з оцінки ризиків?

Оцінка ризиків та можливості фінансування вирішення проблем, що виникають з висновків

U LEAD
З ЄВРОПОЮ

З висновків з оцінки ризиків, як правило, можуть виникати такі потреби:

- Потреба побудови мережі протипожежного водопостачання.
- Потреба розробки планів протипожежного захисту об'єктів критичної інфраструктури.
- Потреба організації ДПК та/або покращення покриття доріг.
- Потреба встановлення «лежачих поліцейських» на місцях частих аварій, біля шкіл тощо.
- ...

Чітко структуровані плани та програми, основою яких є сучасна оцінка ризиків та аргументовані потреби - це перший крок до пошуку фінансування від міжнародних донорів та великого бізнесу.

Дякую. До перемоги!

Контакт:

Агнешка Пясецька

agnieszka.piaseckafor@gmail.com

База знань проєкту «Вогнеборці»

www.vognebortsi.in.ua

www.facebook.com/vognebortsi.in.ua

Представництво Фонду міжнародної солідарності в Україні

<https://solidarityfund.org.ua/>

<https://www.facebook.com/solidarityfund.ua>